

Scurt istoric al dinastiei de tipografi Barth din Sibiu (sec. XVII – XIX)

Cornel MARIA

Keywords: Johann Barth, competition, old book (primer), school textbooks, privilege, popular novels, Hochmeister.

Abstract

A Short History of Barth Printer's Dynasty from Sibiu (the XVIIth – XIXth Century)

The family Barth gave Sibiu the first private printing press in its history, out of the precincts of the town, established in the XVIth century; it had had various owners until then. Johann Barth had seen the profitability of such an enterprise since he was a printer's apprentice. He set up his own printing shop that he left to his son, who had the same name, mid XVIIIth century. In the decades of the activity of the first two Barths, the printing press released various books in the official languages of Transylvania – Latin, Greek, German, Hungarian. Johann the IInd Barth, it seems, had the intention to publish in Romanian too, and this idea will be carried out by his son Petrus Barth (Petru Bart). Meeting the necessary requirements, he will print in the last two decades of the XVIIIth century school textbooks, religious literature, popular novels, scientific books, brochures, calendars, leaflets in Romanian. Johann the IIIInd Barth (Ioan Bart) will continue his father's work, and after his death, the printing press will be taken over by his son-in-law.

La sfârșitul secolului al XVII-lea Johann I. Barth punea bazele unei tipografii personale, care transmisă din tată în fiu, până la începutul secolului al XIX-lea, a editat în toate limbile Transilvaniei (latină, germană, maghiară și română). În momentul în care apărea această officină privată, Sibiu avea o destul de îndelungată tradiție tipografică începută în secolul al XVI-lea cu Theobaldus Gryphius Reutlingensis, ca proprietar, continuată la foarte scurtă vreme de Lucas Trapoldner ca arendaș (tipografia fiind preluată de magistrat/oraș).¹ De altfel, de-a lungul veacurilor tiparul sibian va cunoaște proprietari diferiți. Nu insistăm asupra numelor acestora.

Dintre tipografiile secolului al XVII-lea s-a remarcat **Johann I Barth**. Surse arhivistice arată că s-a născut în 1656.² În literatura de specialitate se află puține

¹ Jáko 1977, pp. 93-116; Tomescu 1968, pp. 37- 46; Dunăreanu 1978, p. 9; Simonescu, Buluță 1981, p. 39; Păcurariu 2002, p. 7 sqq; Avram 1978, p. 13; Avram 1994, p. 67 sq; Demény, Demény 1986, p. 56 sqq.

² Popa 1983a, p. 157.